

KIJK EENS OM JE HEEN...

Een rubriek door en voor de jeugd

Petra Sevinga

30 juli 1982 kwam er een bezwaarschrift binnen bij Burgemeester en Wethouders van de gemeente Schiermonnikoog. De ondergetekenden: H.C. Bakker, E. de Groot en R. van Dijk, allen van beroep handelaar in groenten en fruit, zagen zich ernstig in hun bestaan bedreigd doordat de gemeente een ventvergunning had afgegeven aan Chiel Ording.

Deze alternatieve groenteboer uit Uithuizen kwam gedurende het zomerseizoen drie keer in de week met paard-en-wagen op Schiermonnikoog om biologische groenten te verkopen. Onder het bezwaarschrift werd een stempel met 'bespreken' afgedrukt en dinsdag 10 augustus 1982 vond de hoorzitting, onder leiding van burgemeester H.B. Eenhoorn plaats in het gemeentehuis van Schier.

Chiel Ording had, volgens de drie eilander middenstanders, geen erkenning bij de Kamer van Koophandel voor de ambulante handel in groenten en fruit. Er bestond volgens hen geen enkele noodzaak om naast de plaatselijke handelaars in groenten en fruit (omdat deze, ook in het seizoen, ruimschoots in de plaatselijke behoefte kunnen voorzien) er nog een 'ventvergunning' naast te zetten. Chiel Ording werkte alleen in het zomerseizoen en juist dit seizoen is voor de middenstand op elk eiland het beleg op de boterham. Buiten het seizoen is de middenstander blij iets meer dan de kosten uit zijn bedrijf te kunnen halen, aldus de ondergetekenden van het bezwaarschrift. Zij schreven hun omzet te hebben vergeleken op de dagen van de week dat Ording op het eiland aan het venten was en dezelfde dagen van de week daarvoor, toen zij het rijk nog voor zich alleen hadden. Terwijl er die tweede week, veel meer mensen op het eiland waren, was de omzet (volgens

hen) soms 500 gulden per dag lager, dit als gevolg van Ordings handel zonder erkenning. De drie verzoeken het kollege de aan de heer Ording verleende vergunning onmiddellijk in te trekken, met een dwangsom voor elke dag dat hij hieraan geen gevolg geeft. *'Uw beleid is er toch op gericht het welzijn en de belangen van Uw gemeente en haar inwoners te beschermen en zo mogelijk te bevorderen, desnoods door protektionistische maatregelen!'* Zij noemen het een noodkreet.

De burgemeester van Schiermonnikoog en tevens voorzitter van de hoorzitting, merkte op dat er geen redenen waren om de ventvergunning aan de heer Ording te weigeren. Burgemeester en Wethouders hebben zich laten leiden door de algemene politieverordening van Schiermonnikoog waarin staat dat de openbare orde en veiligheid niet geschonden mag worden. Er wordt niets gezegd over concurrentie van ondernemers ed. Het kollege zou dus het bezwaarschrift opnieuw overwegen om alsnog de vergunning te verlengen of in te trekken.

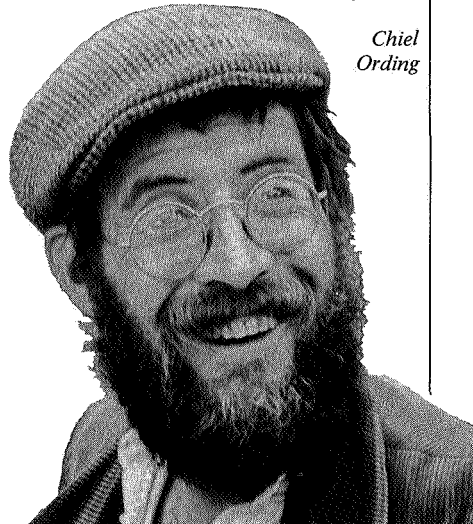
Kleinschalige aanpak

Chiel Ording zei in zijn weerwoord op het bezwaarschrift dat hij alternatieve biologische groente verkoopt: *'Op Schiermonnikoog is er nooit de mogelijkheid geweest om deze groente te kopen, terwijl er wel behoefte aan was?'* Hij teelt en verbouwt zijn groente zelf, samen met Janneke Musschenga, zijn vriendin, met wie hij een maatschap vormt. Om deze reden was het niet nodig om bij de Kamer van Koophandel ingeschreven te staan. Hij verkocht bewust geen fruit omdat hij dat niet zelf teelt en er daarom niet achter kan staan. Hij was helemaal niet van plan om een soort overval op de gevestigde handelaars te plegen omdat hij het kleinschalig wilde aanpakken. De omzet was niet groot,

ALTERNATIEVE GROENTEBOER OP SCHIER

hoewel hij makkelijk naar de veiling in de buurt van Uithuizen had kunnen stappen waar hij de mogelijkheid toe had ivm. zijn ventvergunning. Dat streefde echter niet met zijn principes: hij verkocht alleen zijn eigen produkten. *'Bovendien'*, zei hij, *'loopt niet iedereen met paard-en-wagen. Onze biologische kasprodukten zijn gewoon een welkome aanvulling'*. Verder vond hij het nogal ongelofwaardig dat de middenstanders honderden gulden minder zouden verdienen op de dagen dat hij ventte. Daar werd niet op gereageerd.

De voorzitter stelde twee laatste vragen ter afronding van de discussie. De eerste vraag aan Chiel Ording: *'Heeft u de indruk dat de klandizie bestaat uit vooral eilanders of*



Chiel Ording

vooral toeristen?' Antwoord: '50/50. Vooral de oudere eilandbewoners met dezelfde levensfilosofie als die van mij, die blij zijn met een Alternatieve Groenteboer'. De tweede vraag aan de gevestigde groentehandelaren: 'Denkt u dat de heer Ording nog een kans zou hebben wanneer u zelf zou gaan venten?' (Gelach in de zaal). Antwoord van E. de Groot: 'Zo iets heeft een investering nodig en aangezien we dat geld niet zo gelijk voor de hand hebben liggen.....' Een suggestie van hem was nog: 'Er zijn op Schiermonnikoog twee bungalowparken, dat lijkt me heel geschikt voor de heer Ording'.

Geschied afzetgebied

Buiten het gemeentehuis ging het gesprek tussen de drie eilander groentehandelaren (van wie E. de Groot het woord voerde) en Chiel Ording nog zo'n anderhalf uur door. Onder de omstanders waren oa. Michiel Ludolph, de helpende hand van Chiel bij het verkopen van de biologische groente en Wim Penning, zelf een fervent verbouwer van biologische groenten en leraar van de MAVO-school op Schiermonnikoog. Chiel vindt de onrust van de gevestigde groentehandelaren wel wat vergezocht. Hij heeft er trouwens wel allemaal extra reclame door gekregen. Achter zijn woning staan drie grote kassen. Deze beslaan een oppervlakte van ruim 20 are, daarnaast is er een hektare volle grond. Op een deel ervan wordt onder glas gekweekt, op een ander groot stuk staan prei en kolen. Op de dijk lopen zestig schapen, en dan zijn er ook nog tweehonderd kippen. Hij en Janneke zochten al een tijdje naar een nieuw afzetgebied voor hun groente omdat er deze hete zomer een bijzonder grote opbrengst was. Schiermonnikoog leek hen erg geschikt omdat het het dichtst bij lag en omdat ze dachten dat er, zowel onder de



eilander bevolking als onder de toeristen, een groep mensen zou zitten die biologische groenten als tomaten, paprika's, aubergines, prei, kolen en komkommers wel graag zouden kopen. Vorig jaar was Chiel Ording ook al van plan naar Schiermonnikoog te gaan maar toen was de oogst niet zo groot. Hun vaste afnemers, alternatieve groentewinkels en restaurantjes in Groningen, zijn in de zomer meestal gesloten omdat hun klanten op vakantie zijn. Zo zouden Chiel en Janneke veel te veel groente overgehouden hebben.

Grote winst niet nodig

De afnemers op Schiermonnikoog waren erg enthousiast over de biologische groente en reageerden met uitroepen als: 'Het is toch te gek dat iemand geen gezonde groente zou mogen verkopen.' 'De klanten worden er zo de dupe van.' 'We eten al genoeg rotzooi, 't wordt hoog tijd dat we natuurlijk gaan eten.' 'Bovendien zien deze komkommers er een stuk gezonder uit, groter en meer waar voor je geld.'

De middenstander E. de Groot: 'Maar Ording heeft ook de mogelijkheid om goedkoper te zijn, om goeie volle groente te verkopen. Hij hoeft geen winst te maken om alle kosten te drukken, hij hoeft niet te investeren. In de winter kan hij zijn spullen weer in Groningen kwijt en wij zitten dan met een zwakke klandizie.'

Chiel: 'Maar ik wil ook niet meer winst

maken dan nodig is om er van te kunnen leven. Ik heb geen auto, ik hou er gewoon niet van, reis veel liever met het openbaar vervoer. We moeten écht keihard werken. Ik zeg niet dat mijn groente gezonder is dan andere. Dat moeten de mensen zelf maar uitmaken.'

De Groot: 'Mijn klanten hebben nooit naar die biologische groente gevraagd. Maar mensen die vroeger bij ons gewone groente kochten, kopen nu groente bij jou. Het is goedkoper en dus lopen ze over naar jou. Als jij er niet meer zou zijn, zouden ze gewoon naar ons toekomen'.

Hebben jullie er nooit aan gedacht zelf bakjes met biologische groente naast jullie eigen groente te zetten? De Groot: 'Er was nooit vraag naar.' Chiel Ording: 'Bovendien is er niet in dat afgesloten circuit van biologische, makro-biotische afzetgebieden te komen.'

Chiel Ording was enkel jaren geleden boomkweker te Amsterdam. Hij had een tuinbouwopleiding en begon in Uithuizermeeden een biologische kwekerij; drie jaar geleden werd hem door de familie Alma gevraagd of hij het veel grotere bedrijf aan de Uithuizerweg wou pachten. Chiel Ording wilde dat wel, de net overleden Alma had zelf ook de laatste tien jaar geen kunstmest en bestrijdingsmiddelen gebruikt. Hij wil volgend jaar weer groente gaan venten op Schiermonnikoog en dat kan waarschijnlijk ook want de woensdag na de hoorzitting hebben B en W besloten dat hij door mag gaan met venten op Schiermonnikoog. Een van de indieners van het bezwaarschrift, de heer E. de Groot zei echter dat de drie ondergetekenden zich niet zonder meer bij de uitspraak zouden neerleggen. Ze wilden eerst wel de motieven van de beslissing van B en W bestuderen.